

GO WEST

A múlt évhez képest 32 ezerrel kevesebben jelentkeztek az idén a hazai felsőoktatási intézményekbe. Ha már fizetni kell, a nyelvtudás, a rangos diploma és a nemzetközi kapcsolatrendszer reményében a hallgatók vélhetően inkább a nyugat-európai vagy amerikai egyetemek padjait tervezik koptatni.

FOTÓ: OLI SCARFF, GETTY IMAGES

Krzyzewsky Zoltán szülei már az általános iskolás éveitől eldöntötték, hogy fiukat ikerbátyjával együtt külföldi középiskolába küldik tanulni. A Grazban megszerzett érettség után egy helyi egyetemen folytatták mindketten, de nem tudták már finanszírozni kinti életük költségeit, ezért hazaköltöztek. Zoltán német nyelvű képzést keresett Budapesten is, nehogy kárba vesszen a sok kint töltött év, amire utólag azt mondja: szülei legjobb döntése volt. A Budapesti Corvinus Egyetemen tanult gazdálkodásmenedzsmentet a német nyelvű képzési központban, a kettős diploma programban pedig egy évet Passauban tölthetett.

Ugyancsak kettős diplomát szerzett Esther, aki francia édesapa és magyar édesanya gyermeke. A Budapesti Francia Iskolából Párizsba ment, de az ottani kétéves egyetemi előkészítő nem tetszett neki, egy év után otthagyta. Itthon angol–francia szakon folytatta az ELTE-n, ezzel párhuzamosan egy londoni egyetemen kezdett angol–spanyol–francia fordítást tanulni. Végül egy magyar és egy nemzetközi diplomával zárta a négy évet. Esther sokkal praktikusabbnak tartotta a londoni egyetemi oktatást. A magas, évenként egymillió forintos tandíjra Angliában diákhitelt vett fel. A kedvező konstrukcióban csak akkor kell elkezdnie visszafizetni a pénzt, ha a fizetése elér egy bizonyos szintet.

Többen azért is vágnak neki a nagy kalandnak, mert bíznak benne, hogy a külföldi diplomával villoghatnak majd, ha hazaérnek, és a munkavállalásnál segítségükre lesz. Bokodi Szabolcs, az évi több mint 4000 magyar ösztöndíjast utaztató Erasmust koordináló Tempus Közalapítvány programkoordinátora ugyanakkor azt tapasztalja: a hazai munkaerőpiac nem tudja igazán értékelni a harvardi diplomát, és egészen más a helyzet, ha egy magyar végzettség is társul hozzá.

VARIÁCIÓK TANULÁSRA

A külföldi egyetemi életre áhítozók előtt több út áll. A merészebb döntést igénylő verzió a teljes képzés idejére külföldre költözés – amennyiben a megfelelő anyagi források ezt lehetővé teszik. (Nyugat-Európában átlagosan havi 600-800 euróból lehet megélni, a nagyvárosokban ez az összeg inkább 1000 euró körül mozog.) Ebben az esetben az érettségivel a zsebében koptathat a diák egy másik ország egyetemének ajtáján. Attól függően, mit tanulna, melyik országot nézte ki és mennyi pénze van, választhat állami vagy magánegyetemet. Tévhit, hogy az előbbieket olcsóbbak – bár kétségtelen, léteznek olyan államok, ahol ingyenes a felsőoktatás –, ugyanis a legelитеbb állami helyeken csillagászati összegekkel találkozunk. A magániskolákban többnyire kevesebben tanulnak, több a szeminárium, jobban fogják a diákok kezét, mindezért azonban sokszor nem is kell annyit fizetni, mint a top 20 állami egyetem bármelyikében.

Ha valaki nem szeretne 3-5 évre elszakadni otthonról, beleszagolhat a kinti campusok levegőjébe ösztöndíjak segítségével is. Ezek többnyire részidős, fél-egy éves kintléteket finanszíroznak, közös bennük, hogy az ösztöndíj ideje alatt a tanuló eredeti egyetemének hallgatója marad. Speciális azoknak a helyzetek, akik úgynevezett Double Degree programban vesznek részt: nekik két évet itthon, két évet külföldön kell tölteniük. Ilyen például a 21 éves Kata is, aki a budapesti CEU (Central European University) után jelenleg Olaszországban, a Bocconi Egyetemen hallgat nemzetközi közgazdaságtant, pénzügyet és menedzsmentet. A tandíját, mint mondja, nem könnyű előteremteni: Kata kap

ugyan részösztöndíjat, és az egyetem mellett egy kockázatitőke-befektetőnél is dolgozik, ám édesanyja támogatása nélkül nem tudná fizetni a tanulmányait.

KOMPROMISSZUMOK NÉLKÜL

Jellemzően többet, mást szeretne kapni az, aki nyugati egyetemre jelentkezik. Az Univeristát Wienen történelmet tanuló Dávid úgy véli, hogy van miben fejlődnie a hazai rendszernek. Szerinte a magyar egyetemek egyrészt túlbürokratizáltak, másrészt zavaró örökség a tanárok és diákok közötti alá-fölé rendeltségi

Magyarországi éves tandíjak a felsőoktatásban (ezer forint)

Tudományág	Alapképzés	Mesterképzés
Agrártudomány	350–500	610–800
Bölcsészettudomány	230–600	450–800
Gazdaságtudomány	350–700	450–800
Informatika	360–600	650–850
Jog és igazgatás	240–400	450–650
Orvostudomány	500–600	600–800
Társadalomtudomány	300–600	450–800
Természettudomány	350–600	610–800

Forrás: NFM, oktatási államtitkárság

gével is. Ezek többnyire részidős, fél-egy éves kintléteket finanszíroznak, közös bennük, hogy az ösztöndíj ideje alatt a tanuló eredeti egyetemének hallgatója marad. Speciális azoknak a helyzetek, akik úgynevezett Double Degree programban vesznek részt: nekik két évet itthon, két évet külföldön kell tölteniük. Ilyen például a 21 éves Kata is, aki a budapesti CEU (Central European University) után jelenleg Olaszországban, a Bocconi Egyetemen hallgat nemzetközi közgazdaságtant, pénzügyet és menedzsmentet. A tandíját, mint mondja, nem könnyű előteremteni: Kata kap

Külföldön tanuló magyarok

- 2009-ben mintegy 8200 magyar diák tanult teljes képzésben az EU27 térségében, a társult államokban és EEA-országokban (Izland, Norvégia, Liechtenstein).
- Az Egyesült Államokban körülbelül 800 fő tanult.
- A fentiekhez jönnek a külföldi résztanulmányokat folytató hallgatók, mintegy 5200 fő.

Forrás: OECD, Erasmus, Figyelő-beccslés

viszony, amelynek következtében a megszerzett tudás nem lesz piacképes, hiszen egyes készségek (például a kritikus gondolkodás) nem alakulnak ki.

A katedráról is hasonlóan fest a kép. Bauer András, a Budapesti Corvinus Egyetem Marketing és Média Intézetének tanszékvezető docense rendszeresen ad órákat Amerikában a kaliforniai Berkeley Egyetemen, Franciaországban a párizsi HEC MBA képzésén. Úgy látja, a külföldi elitegyetemeken tanuló diákok tu-

datosabbak, motiváltabbak, hajlandók nagyon sokat fizetni a jó képzésért, és részben ezért is elvárják a magas szintű oktatást. Az amerikaiakban ezenfelül dül a versenyszellem is. „Ott a diákok szólnak, ha a másik csal egy vizsgán, mert tisztességes versenyben szeretne mindenki győzni.”

Rendszeresen tanít vendégként Mandják Tibor, a Budapesti Corvinus Egyetem Marketing és Média Intézetének docense egy francia üzleti is- ▶

A legtöbb csúcsvezetőt adó egyetemek rangsora

1.	Harvard University (Egyesült Államok)
2.	Tokyo University (Japán)
3.	Keio University (Japán)
4.	HEC Paris (Franciaország)
5.	Kyoto University (Japán)
5.	University of Oxford (Nagy-Britannia)
7.	École Polytechnique (Franciaország)
8.	Waseda University (Japán)
9.	ENA (Franciaország)
10.	Seoul National University (Dél-Korea)

Forrás: École des Mines de Paris, 2011

kolában. 1999 és 2005 között kint is élt, akkor kezdett tanítani a BEM Bordeaux Management Schoolban. Azóta is visszajár évente rendszeresen tanítani franciául, illetve angolul business to business marketinget és kelet-közép-európai stratégiákat. Azt tapasztal

ta, hogy a francia üzleti iskolákban az oktatás közelebb áll az üzleti élet gyakorlatához. Elvégzésük során két kötelező szakmai gyakorlaton vesznek részt a hallgatók, és egyre több iskolában, így Bordeaux-ban is már szinte kötelező, hogy legalább egy fél-

A legjobb öt gazdasági képzés a világon

1. Harvard University, Egyesült Államok: Gyakorlatilag minden diák megtalálja az érdeklődéséhez legközelebb álló területet, legyen szó üzletről, államigazgatásról,

dizájnról, orvos- vagy mérnöktudományról. A volt hallgatók listája igen impozáns: a Harvardon nyolc amerikai elnök és 75 Nobel-díjas végzett, emellett pedig az egyetem 62, ma is élő milliárdos alma mater. Több magyar is kapcsolódik az egyetemhez, itt dolgozott például az utazóhulám-elméletéért Nobel-díjjal kitüntetett Békésy György. *Híres tanárok és diákok: Barack Obama, Al Gore, Bill Gates, Mark Zuckerberg* *Tandíj: 38-40 ezer dollár/év.*

2. Massachusetts Institute of Technology (MIT), Egyesült Államok Elsősorban a tudomány és technika szerelmeseinek paradicsoma a Massachusetts Institute of Technology kutatóegyetem-

me. A kutatás-fejlesztés hagyományaihoz tartozik az ipar és az állam szereplőivel való együttműködés is: közel 600 vállalat kutat és konzultál a MIT munkatársaival. Nemcsak műszaki területen erős a képzés: az egyetemen fedezték fel elő-

ször a Huntington-kór és a Lou Gehrig-szindróma genetikai alapjait, és élenjárnak a rákkutatásban is. *Híres tanárok és diákok: Richard Feynman, Buzz Aldrin, Kofi Annan, Paul Krugman* *Tandíj: 38-40 ezer dollár/év.*

3. Stanford University, Egyesült Államok Vasúti iparmágnás alapította az Egyesült Államok egyik legjobbjának számító magánegyetemét, ahol főleg bölcsészetet, jogot, orvostant vagy természettudományos tárgyakat hallgatnak – ráadásul a kurzusok a campus határain túl is igen népszerűek. A leghíresebbek az egyetem műszaki és az informatikai vonalhoz kapcsolódó kutató-

sai. A számítástechnikai képzés színvonalát igazolja, hogy számos, Stanfordon végzett diák alapított sikeres céget az IT-szakmán belül: a Google, a Hewlett-Packard, a Yahoo! és a LinkedIn ötletgazdái mind a Stanfordon szereztek diplomát. *Híres tanárok és diákok: Charles Simonyi, Ken Kesey, Larry Page, Jerry Yang* *Tandíj: 40-42 ezer dollár/év.*

4. London School of Economics and Political Science (LSE), Nagy-Britannia A befektetési bankok bölcsődjének is becézik a London School of Economics and Political Science (LSE) egyetemet, ugyanis az itt végzettek harmada a pénzügyi szektor felé veszi az irányt – többnyire igen sikeresen. Elismert üzletemberek, Nobel- és Pulitzer-díjasok, valamint vezető politikusok útját követik azok a diákok, akik az intézmény falai között szeretnék folytatni felsőoktatási stúdiumaikat. A kutatóegye-

tem nevével ellentétben nem csupán a politika és a közgazdaságtan területén szerepel a legjobbak között, hanem nagy múltja van a társadalomtudományok oktatásában is. *Híres tanárok és diákok: John F. Kennedy, II. Margit dán királynő, Paul Krugman, Soros György* *Tandíj: 8,5–27 ezer font/év*

5. University of Oxford, Nagy-Britannia Oxfordban mintegy 38 college, 130 intézet és kutatóközpont működik. Különösen bölcsész- és társadalomtudományokban nyújtanak kiemelkedő képzést, így a filozófia, az antropológia vagy a modern nyelvek területén. Egy felmérés szerint az oxfordi és cambridge-i hallgatók heti szinten mintegy 50 százalékkal több időt töltenek tanulással, mint más vezető brit egyetemeken tanuló társaik.

A felvételinél azonban érdemes tisztában lenni azzal, hogy azonos évben Oxford és Cambridge közül csak az egyik intézménybe fogadnak el jelentkezést. *Híres tanárok és diákok: Rupert Murdoch, Tony Blair, Margaret Thatcher, Oscar Wilde, J. R. R. Tolkien* *Tandíj: 22-24 ezer dollár/év.* (Forrás: QS World University Rankings 2011/12)

FOTÓ: STEVE DUNWELL, GETTY IMAGES

évet külföldön töltsenek, ez természetesen beleszámít a francia iskolai évekbe. Ráadásul a két kötelező szakmai gyakorlat közül az egyiket mindenképpen értékesítési területen kell eltölteni. Így a képzés végén a hallgatók olyan használható diplomát kapnak, amellyel viszonylag könnyebben és természetesen lényegesen nagyobb kezdő fizetéssel tudnak elhelyezkedni, mint magyar társaik.

NYUGATRA TARTANAK A magyar diákok döntő többsége angol nyelvterületre vágyik, s ezzel nincsenek egyedül. Az Egyesült Államok és Nagy-Britannia egyetemeinek vonzereje olyan nagy a világon, hogy mindkét államban komolyan szelektálnak a pályázók között. Az Egyesült Államok esetében a tandíj, a kötelező nyelvvizsga és a felvételi vizsga alapján szűrik a jelentkezőket. Ha eredeti angol nyelvterületre nem sikerül eljutni, az okosodni vágyók dönthetnek olyan állam mellett is, ahol angol nyelven zajlik az oktatás, vagy van angol nyelvű képzés. Jó példa erre Dánia vagy Hollandia.

A német nyelv tökéletes elsajátítása motiválja azokat, akik a közeli Ausztriába vagy Németországba mennének tanulni. Ausztriában idáig ingyenes volt a felsőoktatás, lényegében bárkit felvettek, aki jelentkezett, s az első években a vizsgákon szórták ki a gyengébbeket. Nemrég azonban bevezették a tandíjat, hogy valamelyest kezelni tudják a hallgatói tömeget. Franciaország és Olaszország is kedvelt célpont, Skócia, Málta, Dánia, Svédország vagy Finnország pedig azért csábító, mert az uniós államokból érkezőknek ingyenes a felsőoktatás. Amerikában, Dániában és Németországban is járt egyetemi képzésre Péceli Balázs, aki a Budapesti Corvinus Egyetem diákja, közgazdaságtant tanul, jelenleg mesterképzésen. Úgy látja, Amerikában és Dániában inkább az üzleti életre való felkészülés

Pleier Alexandra – Quinnipiac University, Egyesült Államok

■ Alexandra szerint a magyar oktatási rendszer korántsem olyan rossz, mint amilyennek sokan elkönyvelik. Úgy érzi, a Budapesti Corvinus Egyetem és a Mathias Corvinus Collegium diákjaként magas szintű, alapos képzésben részesült itthon – a külföldi tapasztalat már csak „hab volt a tortán”. Alexandra a Hungarian American Business Leaders Program ösztöndíjasaként, 2009-től folytatott üzleti tanulmányokat a Connecticut állambeli Quinnipiac Universityn. Tapasztalatai szerint az amerikai egyetemeken kisebb csoportokban folyik az oktatás, több lehetőség van gyakorlati jellegű feladatokra, beszélgetésekre. Az ösztöndíj célja az, hogy a program vé-

geztével a résztvevők otthon használják föl a megszerzett tapasztalatokat. Alexandrának is ez volt a célja: az egyetem mellett, majd az azt követő egy évben Amerikában dolgozott, majd néhány hónappal ezelőtt hazaköltözött. Az itthon töltött első két hónap munkakereséssel telt; végül sikerült elhelyezkednie a szakmájában, ellátásilánc-menedzsment területen. Úgy látja, a magyar munkaerőpiac korántsem halott, rengeteg lehetőség van, csak időt kell fordítani ezek megtalálására. „A külföldi tapasztalat kétségkívül előny, de meg kell tanulni, hogy lehet azt egy itthoni cég szolgálatába állítani.” ●

Életkor: 26
Kollégiumban lakott
Havi megélhetési költség: 500–800 dollár
Tandíj: 24 ezer dollár

A világ top 15 egyeteme

Helyezés	Név	Ország	Éves tandíj (ezer dollár)
1.	University of Cambridge	Nagy-Britannia	22-24
2.	Harvard University	Egyesült Államok	38-40
3.	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	Egyesült Államok	38-40
4.	Yale University	Egyesült Államok	38-40
5.	University of Oxford	Nagy-Britannia	22-24
6.	Imperial College London	Nagy-Britannia	30-32
7.	UCL (University College London)	Nagy-Britannia	24-26
8.	University of Chicago	Egyesült Államok	42-44
9.	University of Pennsylvania	Egyesült Államok	40-42
10.	Columbia University	Egyesült Államok	42-44
11.	Stanford University	Egyesült Államok	40-42
12.	California Institute of Technology (Caltech)	Egyesült Államok	36-38
13.	Princeton University	Egyesült Államok	36-38
14.	University of Michigan	Egyesült Államok	36-38
15.	Cornell University	Egyesült Államok	38-40

Forrás: QS World University Rankings, 2011/12.

állt egy órára vagy vizsgára való tanulás mögött, Németországban (a magyar gyakorlathoz hasonlóan) ellenben kizárólag a vizsgára koncentráltak: ha valamit érdekességgént elmondtak órán, de nem vizsgaanyag, azzal nem foglalkoztak. Üzleti képzést minden elismert egyetem ad (a legjobb öt gazdasági oktatást nyújtó intézmény bemutatását lásd keretes írásainkban), magánúton erre az üzleti iskolák szakosodtak.

Keletre nem indul a magyar diák, és ezt nem teszi jól – véli Sükösd Miklós, aki a Hongkongi Egyetemen médiakutatást, médiaelméletet és környezeti kommunikációt tanít. „A hazai oktatási, tudományos és üzleti életben azt tapasztalom, hogy a 21. század nagy váltását – Ázsia és a csendes-óceániai térség vezető szerepbe kerülését – még kevesen ismerték fel. A 21. század Kína évszázada lesz, és erre mindnyájunknak fel kell készülnünk, tanároknak és diákoknak egyaránt” – vallja. Ehhez elengedhetetlen lenne, hogy a kínai nyelv elsajátítása is olyan könnyen elérhető legyen, mint mondjuk az angolé. ►

Hazánk is célország egyes képzésekre, így különösen az orvosi vagy a zenei tanulmányokra vágyó külföldiek számára. Brückner Huba, a kizárólag amerikai–magyar relációban működő Magyar Fulbright Bizottság elnöke pedig úgy látja, az általuk közvetített, többnyire PhD-s amerikai ösztöndíjasok is szívesen tanulnak nálunk.

MERRE TOVÁBB?
Bokodi Szabolcs attól tart, hogy megcsappan az érdeklődés az ösztöndíjak iránt. Az egyetemeket megkérdezve ugyanis kiderült: az állami támogatásos képzésekben tanulók alkották a kiutazók döntő többségét, a költségtérítések kevésbé mobilak. „Márpedig belőlük lesz még több a keretszámok változása miatt, s nekik lehet, hogy nem jut már pénzük a képzés díja mellett még egy kint töltött szemesztert is finanszírozni.” Keresik a megoldást arra, hogyan tudják ellensúlyozni ezt a folyamatot. Elképzelhető, hogy a magyar felsőoktatásba nem jelentkező réteg most a külföldi egyetemek felé veszi az irányt, a tapasztalat azt mutatja, hogy akik kint teljes képzésben vesznek részt, azok gyakran ott is ragadnak. Blazsek Szabolcs első ízben a Budapesti Közgazdaságtudományi (ma: Corvinus) Egyetem negyedéves hallgatójaként tanult külföldön. A Maastrichti Egyetemen 1999-ben pénzügyi ismereteket hallgatott, emellett egy kutatási projektbe is alkalmat nyílt bekapcsolódni. Később, a diplomaszerezést követően, amikor kül-

Az amerikai és nyugat-európai csúcsegyetemekről a gazdasági-politikai elit soraiba vezethet az út.

Szegedi Zsuzsanna – University of Surrey, Nagy-Britannia

■ Szegedi Zsuzsanna tapasztalata szerint külföldön a magyar oktatási rendszerhez képest átláthatóbb, gyakorlatiasabb képzés folyik. Ő jelenleg elsőéves hallgató az angliai University of Surrey spanyol és angol fordítói tanszékén. Mint mondja, ott a diákok az első naptól kezdve tisztában vannak vele, melyik évben mit fognak csinálni, hol, mit és mennyit kell majd tanulniuk. Mindenkinek van egy személyes mentora, aki gondját viseli, tanácsokkal látja el. Az egyetem technikai felszereltsége is kitűnő: minden megtalálható itt a profi fordí-

tó- és filmfeliratozó stúdióktól kezdve az önkiszolgáló könyvtárig. Zsuzsának a beilleszkedés is könnyen ment: „Itt a világ összes kultúrája szembejön az utcán, ezért nem olyan nagy dolog, ha valaki az első szemináriumon akcentussal szólal meg.” Zsuzsa szerint a legtöbb külföldi diák az anyaországa rossz gazdasági helyzete miatt megy Angliába – mostanság például nagyon sok a görög. Mások bizonyítani szeretnének, tapasztalatokat gyűjteni, nyelvet tanulni.●

Életkor: 21
Albérletben lakik
Havi megélhetési költség: 500–600 font
Tandíj: 3375 font/év

földi PhD-programot keresett, e holland egyetemi projekt keretében írt tanulmányt is csatolta a jelentkezéséhez. Utólag úgy látja, a dolgozatának is szerepe lehetett abban, hogy sikerült bekerülnie a III. Károlyról elnevezett madridi egyetemre. „Bár a doktori program nyelve az angol volt, az első két évben külön hangsúlyt fektettem a spanyol nyelv elsajátítására” – fűzi hozzá Blazsek Szabolcs, aki PhD-hallgatóként tanársegédi állást is kapott. Ebből egyrészt fedezni tudta a megélhetési költségeit, másrészt mentesült a tandíjfizetési kötelezettség alól is.

A magyar egyetemek komoly versenyre kényszerülnek, ha itthon akarják tartani a diákokat, akiket eltántoríthat az az új szabály is, hogy annak, aki állami ösztöndíjasként tanul Magyarországon, vállalnia kell, hogy a képzési idejének kétszereséig idehaza dolgozik. A magyarországi jelentkezések lezárultak, de aki külföldi tanuláson töri a fejét, jó, ha tudja: jövő ősze még bőven van ideje felkészülni. „Aki megfontoltan szeretne dönteni, annak fél-egy évet rá kell szánnia a felkészülésre, így egy jövő őszi tanévkezdéshez még jó időben van” – mondja Lévai Balázs. A külföldi felsőoktatási tanácsadással foglalkozó Engame ügyvezetője azt tapasztalja, hogy a keretszámok megváltozásával több az érdeklődőjük, de míg azelőtt inkább tudatosan a külföldi tanulásra készülő diákokkal találkoztak, sokan most egy hirtelen ötlettől vezérelve jelentkeznek, és ők inkább az ingyenes lehetőségeket keresik.

Érdeemes tudni

- A meglévő bizonyítványok mellett a motivációs levél, illetve az ajánlás lehet a döntő. Van olyan ösztöndíjat koordináló szervezet, amely külön kiadványban foglalkozik azzal, hogy a motivációs levélben mely angol szavak használata ajánlott, ha be akarnak kerülni a kiszemelt intézménybe. A Bron-y-Aur iroda amerikai, angol, holland és svájci egyetemeket is képvisel. Szalmasági Éva cégvezető arra hívja fel a figyelmet, hogy a nyelvvizsga szinte mindenhol kötelező, de azt kevesen tudják, hogy csak a nemzetközi típusokat (TOEFL, IELTS, Cambridge) fogadják el a külföldiek, és ezeket időről időre meg kell újítani.
- A külföldi egyetemekre közvetítő cégeknek alapvetően két típusa van. Az egyik bizonyos iskolákkal áll szerződésben, jel-

lemzően őket ajánlja a hozzájuk fordulóknak, segít a jelentkezésben, és sikeres bejutás esetén az egyetemtől kap jutalékot, így a diáknak ezért a szolgáltatásért nem kell fizetnie. A másik cégtípus független tanácsadást ígér. Bármely egyetemről legyen szó bárhol a világon, egymásfél éven keresztül egyengeti a diák útját, segít neki iskolát választani, a nyelvvizsgát megszerezni, motivációs levelet írni, s ezért a munkáért a diáktól kér pénzt, jellemzően összesen egy-két-százezer forintot.- Nem csak a fiatalok látókörét szélesíti a kizárólag amerikai ösztöndíjakat kínáló Fulbright. A 40 éves korhatár lehetővé teszi, hogy akár már családostan emberek képezzék tovább magukat a tengerentúlon. A szervezet tanároknak is ad lehetőséget, hogy időről időre külföldön

pallérozzák elméjüket, és egy kinti iskolában tanítsanak.- Az egyetemi, teljes képzéses jelentkezési határidők világszerte októbertől augusztusig szóródnak. A legmenőbb angol egyetemekre (az orvosi képzésekre, valamint Oxfordba és Cambridge-be) többnyire összkel felvételizni a rá következő évre; ha ez valakinek nem sikerült, még befér a január közepi általános felvételi határidőbe. A művészeti képzésekre jelentkezést márciusban zárják. Az amerikai egyetemek általános jelentkezési határideje a legtöbb esetben január elseje. Egyes egyetemek tavasszal-nyáron pótfelvételt tartanak, illetve a határidő lejártá után is fogadnak be jelentkezéseket, az üres helyeket feltöltendő. Az ösztöndíjas pályázatokra lényegében egész évben folyamatos a beadás.●

Ha paradoxnak tűnik is, a felsőoktatásból elvándorlók közvetve javíthatják a hazai rendszert – amennyiben visszatérnek. „Több, neves amerikai vagy európai egyetemen doktorált magyar professzort ismerek, aki hazatért Magyarországra. Úgy gondolom, hogy oktatói-kutatói munkájukkal egyértelműen nyer a hazai oktatási rendszer” – véli Blazsek Szabolcs. A döntésbe azonban a magánélet alakulása is belejátszik. A 35 éves szakember tanulmányai vé-

geztével kint is maradt Spanyolországban: ma a Navarrai Egyetem docenseként a többi közt befektetési pénzügyeket és ökonometriát tanít az alap- és a masterképzésen. Megnősült, felesége ugyancsak az egyetem oktatója.

HERMANN IRÉN
Közreműködött: Kovács Ágnes Lilla,
Zöldi Blanka és Zsély Anna

Európa piacai. Közel.

A Gebrüder Weiss egységes Európa-terméke: a GW pro.line. A GW pro.line márkanév előre rögzített szállítási időt, napi indítást, folyamatosan ellenőrzött minőséget, valamint exkluzív prémium szolgáltatást garatál a kontinens 47 országában, 10,5 millió négyzetkilométeren. Így szállítjuk az Ön küldeményeit Norvégiából Görögországba, vagy akár Oroszországból Portugáliába. GW – Mindig mozgásban

Gebrüder Weiss
Szállítmányozás és logisztika

Információs vonal +36.24.506.800 www.gw-world.hu